

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради ХДАЕУ
протокол від 03.11.2023 року №
3

Введено в дію:

наказ від 03.11.2023 р. № 39-ОД

ПОЛОЖЕННЯ

про наукового керівника здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії в
Херсонському державному аграрно-економічному університеті

Кропивницький-2023

1. Загальні положення

1.1. Положення про наукового керівника здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії розроблено на підставі: Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»; Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора науку закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261; Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579; Положення про відділ аспірантури і докторантури Херсонського державного аграрно-економічного університету; Положення про організацію освітнього процесу у Херсонського державного аграрно-економічного університету; Положення про академічну доброчесність у Херсонського державного аграрно-економічного університету, а також інших чинних нормативно-правових актів.

1.2. При зарахуванні здобувача вищої освіти до аспірантури відповідним наказом ректора Херсонського державного аграрно-економічного університету (далі – Університет) призначається науковий керівник з науковим ступенем доктора наук з числа науково-педагогічних працівників Університету. Як виняток, за рішенням вченої ради Університету, право керівництва аспірантами може бути надане кандидату наук (доктору філософії) з числа науково-педагогічних працівників Університету за умов відповідності вимогам зазначеним у п. 1.3. цього Положення.

1.3. За поданням кафедри і вченої ради факультету вчена рада Університету може прийняти рішення про надання дозволу керівництва здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії кандидату наук (доктору філософії) з числа науково-педагогічних працівників Університету, рівень наукової активності якого засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох з наступних умов:

- ✓ наявність наукової публікації у періодичному виданні, яке включено до наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, рекомендованих МОН (у тому числі у співавторстві);
- ✓ наявність наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, та/або авторських свідоцтв, та/або патентів загальною кількістю п'ять досягнень;
- ✓ позитивна динаміка цитувань наукових праць;
- ✓ наявність виданого підручника чи навчального посібника, що рекомендований МОН, іншим центральним органом виконавчої влади або вченою радою Університету, або монографії (у разі співавторства – з фіксованим власним внеском);
- ✓ виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця

наукової теми (проєкту), або головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України, або іноземного рецензованого наукового видання;

- ✓ участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради.

1.4. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

1.5. Науковий керівник, який має ступінь кандидата наук (доктора філософії), може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

1.6. На здійснення наукового керівництва над дисертацією роботою одного здобувача науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження (5 годин на місяць) відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Херсонського державного аграрно-економічного університету.

1.7. Рішенням вченої ради Університету аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

1.8. У разі переведення наукового керівника на іншу кафедру університету, здобувач переходить до її складу разом з науковим керівником автоматично на підставі наказу ректора про зарахування (переведення) на роботу науково-педагогічного працівника на нову кафедру.

2. Обов'язки наукового керівника

2.1. Науковий керівник зобов'язаний:

- ✓ здійснювати наукове керівництво роботою аспіранта над дисертацією;
- ✓ надавати аспіранту консультації щодо змісту і методології наукових досліджень;
- ✓ сприяти публікації наукових статей аспірантами з наукового напрямку підготовки дисертації: у фахових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України; у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, або закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus;
- ✓ контролювати виконання аспірантом індивідуального плану наукової роботи та навчального плану;
- ✓ контролювати проходження педагогічної практики аспірантом;
- ✓ сприяти проходженню захисту дисертації здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії згідно календарного плану його наукової роботи до завершення навчання в аспірантурі;
- ✓ відповідати перед вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

2.2. Науковий керівник несе персональну відповідальність за своєчасне

проходження аспірантом атестацій про виконану навчально-наукову роботу за звітний період, а також проходження педагогічної практики. Науковий керівник повинен бути присутнім на засіданнях кафедри і вченої ради факультету, на яких проводиться атестація аспірантів. Висновок наукового керівника є вирішальним.

2.3. У разі невиконання навчально-наукової роботи аспірантом навчально-науковий центр Університету здійснює перерозподіл годин навчального навантаження на керівництво аспірантурою науково-педагогічному працівнику, який здійснює наукове керівництво над аспірантом.

2.4. Після отримання остаточного варіанту дисертаційної роботи науковий керівник:

- ✓ складає письмовий висновок, в якому характеризує якість роботи, зазначає її позитивні сторони, особливу увагу звертає на недоліки, здійснює оцінку роботи здобувача в процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану, мотивуючи можливість або недоцільність подання дисертаційної роботи на попередній розгляд на засіданні кафедри та проходження попередньої експертизи (міжкафедрального семінару);
- ✓ разом із завідувачем кафедри погоджує пропозиції щодо учасників попередньої експертизи (міжкафедрального семінару) та рецензентів, які надають висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

2.5. У своїй повсякденній роботі науковий керівник аспірантів повинен:

- ✓ постійно підвищувати свою кваліфікацію і комунікаційні навички;
- ✓ прагнути до вивчення та впровадження передового досвіду керівництва науковими дослідженнями;
- ✓ показувати приклад порядності, толерантності та поваги до інших думок, надавати допомогу своїм аспірантам в оволодінні навичками й уміннями наукової полеміки та дискусії;
- ✓ разом із аспірантом дотримуватись принципів академічної доброчесності, використовуючи у науковій та дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них.

2.6. Якщо дисертація, в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік.

3. Зміна наукового керівника здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії

3.1. Зміна наукового керівника здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії проводиться у таких випадках:

- ✓ за взаємною згодою наукових керівників, які засвідчують її своїми підписами на заяві здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії;

- ✓ у разі зміни напряму дисертаційної роботи (його теми та/або мети, об'єкта чи предмета);
- ✓ неможливості науковим керівником виконувати свої обов'язки (смерть, важка хвороба, звільнення з Університету, тривале відрадження (більше 6 місяців).

3.2. Зміна наукового керівника здобувачу вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється рішенням вченої ради Університету і вводиться у дію наказом ректора.

3.3. Для розгляду питання щодо зміни наукового керівника здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії:

- ✓ пише заяву на ім'я голови вченої ради Університету, яка розглядається на засіданні кафедри (до якої прикріплений здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії) та вченої ради факультету;
- ✓ додає до заяви обґрунтування теми дисертаційної роботи (з підписами наукового керівника та аспіранта), рішення засідання кафедри та вченої ради факультету;
- ✓ на підставі рішення вченої ради Університету аспірант пише заяву на ім'я ректора, в результаті чого зміна наукового керівника вводиться в дію наказом ректора.

3.4. У випадку зміни наукового керівника, у зв'язку зі звільненням з Університету, науковий керівник, який звільняється, до моменту подання заяви на звільнення зобов'язаний розглянути питання про зміну наукового керівника свого аспіранта на засіданні кафедри та надати йому пропозиції нових наукових керівників.

3.5. При необхідності зміни наукового керівника, у разі не подання аспірантом заяви про зміну наукового керівника, кафедра (до якої прикріплений аспірант), врахувавши спеціальність та тематику дисертаційної роботи здобувача, зобов'язана призначити наукового керівника серед відповідних науково-педагогічних працівників Університету.

4. Прикінцеві положення

4.1. Дане Положення розглядається й ухвалюється вченою радою Університету та вводиться у дію наказом ректора.

4.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються й ухвалюються вченою радою Університету за поданням завідувача відділу аспірантури і докторантури та вводяться у дію наказом ректора.